

MADAGASKAR forum

Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar
Fikambanana Fifankatiavana Norvezy - Madagasikara

nr 1 2010 årgang 8

Barna taper i språkkrigen

Misjonærsønn ble guide

Olje skaper uro

Medaljedryss til nordmenn og gassere

Organ for
Vennskapsforeningen
Norge - Madagaskar (VNM)

STYRET I VNM**LEDER**

Øyvind Dahl

E-POST

oyvind.dahl@lyse.net

ØVRIGE STYREMEDLEMMER

Nestleder Arnhild Fjose,
Kasserer Reidar F.
Sivertsen, Sekretær Arve
Lund, Webmaster Heri
Ramampiaro, Styremedlem
Rivo Razakandriana, 1. vara
Evy Brun, 2. vara Thor T
Ringsbu

*Vennskapsforeningen er
ikke ansvarlig for innholdet i
bladet; dette er redaktørens
ansvar. Redaksjonen følger
Vær Varsomplakaten og
Redaktørplakaten.*

REDAKTØR

Linn Krogh Hansen

E-POST

ilinn@frisurf.no

TLF 99 24 98 55

FORMGIVING

Anita R. Hetland
ARI Design

LOGO

Alvar Berget

FOTO FORSIDE

Riksvei 7 sydover

Foto: Linn Krogh Hansen

FOTO BAKSIDE

Høylandslandskap ved
Fianarantsoa

Foto: Linn Krogh Hansen

Bladet er utgitt med støtte
fra NORAD
ISSN 1504-4750

REDAKTØREN HAR ORDET**Uroen fortsetter**

I Addis Abeba ble det i november bestemt at Madagaskar skulle ledes av tre presidenter i et presidentråd bestående av de facto statsjef Andry Rajoelina, medpresident Fetison Andrianirina fra den avsatte president Marc Ravalomananas politiske gruppering og medpresident Emmanuel Rakotovahiny fra eks-president Albert Zafys politiske gruppering. I tillegg skulle professor Eugène Mangalaza fra Ratsiraka-grupperingen få statsministerposisjonen. Men påfølgende uro gjennom hele november endte med at Rajoelina nektet å møte på Maputo III-møtet i begynnelsen av desember.

Den langvarige politiske krisen har satt sitt preg på det tålmodige folket. Tap av arbeidsplasser, overgrep mot mennesker og dyr er blant de fremtredende konsekvensene av krisen. Turistene, som også har sviktet Madagaskar, vil kanskje aldri få tilbake muligheten til å se øyas unike dyre- og planteliv. Vernede trær hugges og dyr drepes for å fø den sultne og desperate befolkningen.

Turid Øygard i «Olje for utvikling» sier dessuten at statistikker viser at folk i utviklingsland, som finner olje og gass, faktisk blir fattigere og opplever mer sosial uro. Håpet var at man på Madagaskar skulle bli unntaket fra denne negative regelen. Men den gang ei. «Olje for utvikling»-

programmet ble avsluttet som følge av den ustabile situasjonen og Øygard ble sendt hjem til Norge.

Som en motvekt til det negative som preger Madagaskar for tiden, forteller Tormod Høimyr om en særdeles vellykket reise tilbake til barndomslandet sitt, hvor han knapt har satt sin fot på mer enn 50 år. Mye var det samme på øya, og han kunne fortsatt ferdes trygt på de fleste plassene han husket fra sine unge dager.

Som mange andre nordmenn vokste Høimyr opp på Madagaskar. At gassere og nordmenn har satt pris på hverandres selskap, kan du lese om i artikkelen om dem som har blitt tildelt hedersutmerkelse fra begge sider.

Vi minner også om Årsmøtet den 10. april. Saksdokumenter finner du bakerst i bladet! Vel møtt, men før det: Ha en riktig så solfylt og trivelig påskeferie!

Linn Krogh Hansen

Linn Krogh Hansen

7

10

12

16

I DETTE NUMMERET

4 Trollet som sprakk 6 Menneskerettighetene brytes på Madagaskar 7 Å slakte gåsa som legger gullegg 8 Oljeparadokset 10 Barna er tapere i språkpolitikken	<p>12 Guidet O-løpere i barndomslandet</p> <p>14 Med stål i ben og mye varme</p> <p>16 Medaljedryss over nordmenn og gassarar</p> <p>18 Smånytt</p> <p>20 Sakspapirer til Årsmøtet
Årsmelding 2009 - Regnskap for 2009</p> <p>22 Sak til drøfting på årsmøtet 2010
Revisjonsberetninger</p> |
|--|---|

REDAKSJONEN

REDAKTØR

LINN KROGH HANSEN (40) er utdannet sosialantropolog og har praksis fra Ifaty utenfor Toliara (1997). Tema for hovedoppgaven er religiøs praksis og sosial endring i vezoenes daglige liv. Hun var sist på Madagaskar i 2005, etter å ha mottatt journaliststipend fra UD. Arbeider nå som journalist i magasinet Seilas.

E-post: ilinn@frisurf.no

STAVANGER

ARNE MORTEN ROSNES (38) er fra Stavanger og er gift med tidligere VNM-styremedlem Ellen Veia Rosnes. Han var på Madagaskar frem til juli 2008 og arbeidet litt frivillig for NMS i tillegg til stilling som informasjonskonsulent i FNs matvareprogram (WFP) siden april 2007. Nå bor familien i Stavanger. Han jobber i Mintra som utvikler e-læring.

E-post: arne.morten@rosnes.com.

STAVANGER

ERIK TANGEDAL (72) er teolog frå Misjonskolen i Stavanger/MF. Arbeidde i 15 år i Den Lutherske Kyrkja (FLM) på Madagaskar i tidsrommet 1966 – 1997, første fem år på Vestkysten, seinare i kyrkja si misjonsavdeling Tafika Masina Maharitra med reiser til utkantar over heile øya. Studieopphald på Madagaskar 1999 i møte med hyrderørsla innan FLM. Seinare besøkt øya fem gonger som reiseleiar for turistar og guide, seinast okt/nov 2007.

E-post: erik.tangedal@lyse.net

MADAGASKAR

SOPHIE KÛSPERT (22) har bodd på Madagaskar i fire år med avbrekk på to år i Norge (altså siden 2002). Hun gikk 10. klasse på DNS Madagaskar, og så 1. og 2. vgs på en gassisk skole i tillegg til noen fag på et norsk nettgymnas. 3 vgs var hun i Norge, og skoleåret etterpå tok Sophie et friår på øya der hun jobbet i Provert og Grønne skoler, Bara. Hun var på landsbygda og underviste der i tillegg til at hun var på ei sykestue og lærte om helsearbeid. Høsten 2008 giftet Sophie seg med koordinatør for grønne skoler, Mparany. Hun har studert pedagogikk ved Universitetet i Bergen.

E-post: sophiekuspert@yahoo.com

Krisen på Madagaskar

Trollet som sprakk

Et troll med tre hoder sprekker når det kommer i sola. Det skjedde med avtalen som ble undertegnet i Addis Abeba i begynnelsen av november der det ble bestemt at Madagaskar skulle ledes av tre presidenter i et presidentråd bestående av de facto statssjef Andry Rajoelina, medpresident Fetison Andrianirina fra den avsatte president Marc Ravalomananas politiske gruppering og medpresident Emmanuel Rakotovahiny fra eks-president Albert Zafys politiske gruppering.

TEKST: ØYVIND DAHL

Den fjerde politiske grupperingen, som besto av eks-president Ratsirakas tilhengere, skulle også få en hånd på rattet ved at de skulle få statsministeren, professor Eugène Mangalaza. Straks etter møtet i Addis Abeba 3.-7. november avsatte Rajoelina den statsministeren han hadde antatt i begynnelsen av krisen, Monja Roindefo fra Toliara, og innsatte Mangalaza.

Det hele så lovende ut: Nå skulle Madagaskar få en "konsensuell og inklusiv" løsning på krisen som begynte med plyndring og brenning for et år siden og statskuppet 17. mars. Folket skulle få en samlingsregjering som kunne forberede et demokratisk valg, slik at landet igjen kunne få et konstitusjonelt demokrati. Men hele november foregikk det tautrekking om hvordan de skulle fordele ministeriene mellom de fire grupperingene og om hvem som skulle lede de overgangsinstusjonene som var blitt bestemt på Maputo I-møtet i begynnelsen av august.

Forhandlinger i vasken

For å løse den gordiske knuten, valgte de internasjonale forhandlerne fra African Union (AU), FN, SADC, og andre internasjonale grupperinger å innkalle kamphanene til et nytt møte, Maputo III, i begynnelsen av desember. Men

her nektet Rajoelina å møte, de tre andre eks-presidentene måtte fordele ministerposter som Rajoelina aldri har godtatt. Og ikke bare det, da delegatene skulle reise tilbake til Madagaskar, nektet Rajoelina dem å komme tilbake til Madagaskar. De fikk seg et 10-dagers ufrivillig opphold i Sør-Afrika før de fikk komme hjem til fedrelandet. Denne maktdemonstrasjonen fra Rajoelinas side viste tydelig hvem som styrte Madagaskar.

I et intervju i hovedstadsavisen L'Express kalte Rajoelina beslutningene i Maputo III-møtet for et statskupp: "Det de vil er å innsette tre statsjefer, men det er jeg som er statssjef, de to andre med-presidentene skal bare undertegne regjeringens beslutninger." Uten at det har vært noe valg, sa han at "folket" er imot at han har gått med på å dele makten med de tre andre grupperingene. "Hvordan kan du vite det uten at det har vært et valg?", spurte journalisten. "Folket anerkjenner ikke måten de tre andre presidentene vil styre landet på. Hvis de ikke vil blokkere, hvorfor lar de ikke Rajoelina få de ministeriene han vil ha? Det er de som blokkerer, ikke jeg," sa han. "Jeg har gitt avkall på min statsminister Monja Roindefo; hver gang jeg gjør et skritt, profiterer de på det." "Men Ravalomana-

na sier han har gitt store innrømmelser ved å godta at en kuppemaker blir overgangspresident?" "Jeg innrømmer at maktovertakelsen den 17. mars var ukonstitusjonell, men jeg er ingen kuppemaker. Det var Ravalomanana som selv gikk av som president og overga makten. Han kom selv til makten ved et valgkupp i 2002."

Egenrådige beslutninger

Like før jul avsatte Rajoelina statsminister Mangalaza som de fire grupperingene var blitt enige om, uten at han noen gang fikk dannet regjering. Isteden innsatte han oberst Camille Vital fra Toliara som ny statsminister. Han er fortsatt statsminister når dette skrives i mars 2010 og har beholdt hele regjeringen til Roindefo. De tre andre grupperingene svarte med at de ville etterfølge de inngåtte avtalene i Maputo med tilleggsavtalene fra Addis Abeba og innsette Overgangsrådet og Kongressen som skulle erstatte nasjonalforsamling og senat. De dannet en løs gruppering, Mouvanse Madagascar, som har organisert nye gatedemonstrasjoner uten at aksjonene har fått noen særlig vind i seilene. Etter ett år er folk trøtte av å demonstrere og møte ordenspoliti og tåregass i gatene.

MAPUTO III: Eks-president Marc Ravalomanana undertegner avtalen...

Sanksjoner

Det internasjonale samfunnet, med FN og AU i spissen, har insistert på å virkeliggjøre Maputo-prosessen, noe som er utelukket for Rajoelina. Dette førte til at AU på ettårsdagen for kuppet, 17. mars innførte sanksjoner mot 109 navngitte personer i Rajoelinas gruppering. HAT svarte med motsanksjoner, og situasjonen synes temmelig fastlåst. Sanksjonene går på visumnekt og frysning av bankkontoer.

Frankrike har vært oppfattet som Rajoelinas viktigste internasjonale støtte-spiller. Den franske ambassaden skjulte Rajoelina under de mest hektiske dagene før kuppet i fjor. Frankrike har hele tiden opprettholdt sin bistand til Madagaskar, mens alle de andre landene har skrudd igjen kranene til det illegitime regimet. USA har sagt opp landbruksstøtten gjennom Millennium Challenge Account som Madagaskar var det første landet til å få. Likeså AGOA-avtalen som sikret tollfrihet for gassiske tekstilprodukter til det amerikanske markedet. Også EU og Verdensbanken har frosset sin bistand. Det betyr tap av tusenvis av arbeidsplasser. Bare humanitær hjelp og støtte til ikke-statlige organisasjoner fortsetter.

Norsk bistand

Norge har frosset sin stat-til-stat bistand og kanalisert noen av midlene, som var øremerket statlig utdanning, via UNICEF. Støtten som har gått til godt styresett, olje for utvikling og landbruk, ca 40 mill., er ikke blitt utbetalt i 2009. Det har som konsekvens at FIFAMANOR, landbruksinstitusjonen som mange nordmenn har nedlagt mange arbeidstimer i, nærmest har kollapset. Programmet "Olje for utvikling" i samarbeid med den gassiske Oljedirektoratet, OMNIS, var på nippet til å få på plass en ny petroleumslav. Det kommer nå meldinger om at både det franske oljeselskapet Total og det kinesiske selskapet Sunpac har funnet olje. Men det finnes ingen reguleringer verken for miljøvern eller kanalisering av inntektene til den gassiske stat.

Krisen fortsetter

Rajoelina fortsetter sitt sololøp uten å bry seg om de andre politiske grupperingene som han har gjort avtaler med. Ved nyttår annonserte han valg på grunnlovsgivende forsamling 20. mars. Men valget er utsatt på ubestemt tid. At HAT skal oppnevne en uavhengig valgkommisjon som har troverdighet for alle parter skal bli vanskelig så lenge Rajoelina opererer ensidig. Da kan andre politiske opposisjonsgrup-

per boikotte valget og hevde at det er manipulert av kuppemakeren Rajoelina. Sannsynligvis er det da duket for ny krangel og ny politisk uro i lang tid fremover.

Den politiske uroen rammer økonomi og arbeidsplasser. Mens veksten (Gross Domestic Product) var 7 prosent i 2008 er den i 2009 (tre første kvartaler) falt til 0,8 prosent (Economist Intelligence Unit). Krisen har ført til et tap av 228 000 arbeidsplasser, 78 prosent i turistsektoren og 21 prosent i tekstilindustrien. Turistsektoren har begynt å ta seg noe opp i 2010.

Gasserne er et tålmodig folk. Men stigende priser og manglende kjøpekraft samt stillstand i mange utviklingsprosjekter kan føre til ny sosial uro. Imens lever folk utover landsbygda stort sett som de alltid har gjort, de dyrker sin ris og forsøker å få råd til å sende barna på skole.

...mens stolen til overgangspresident Andry Rajoelina sto tom.

Menneskerettighetene brytes på Madagaskar

Ulovlige drap, grusom, inhuman og nedverdiggende behandling, tilfeldige arrestasjoner og fengsling av politiske motstandere og demonstranter og vedvarende angrep på journalister, jurister og media. Slike overgrep på menneskerettighetene er blitt vanlige på Madagaskar. Det er Amnesty International som sier dette i en fersk rapport som belyser det som har skjedd det siste året.

TEKST: ØYVIND DAHL

Brudd på menneskerettighetene er ikke noe nytt. Det foregikk også under Marc Ravalomananas regime. Mange politiske fanger satt fengslet i månedsvis uten at deres sak kom opp for retten. Flere av eks-president Ratsirakas støttespillere måtte, i likhet med ham selv, leve i eksil i utlandet, helst Frankrike, for å unngå arrestasjoner på Madagaskar. Under "røde lørdag" 7. februar 2009, da folk stormet presidentpalasset, ble minst 31 mennesker drept da politiet ikke hadde utstyr for å kontrollere ubevæpnede demonstrasjoner, slik som tåregass. Det ble skutt med skarpt. Dette er brudd på retten til liv. Ett år etterpå er saken ennå ikke etterforsket.

Tilfeldige arrestasjoner og rettsforfølgelse

Men det er ingen tvil om at situasjonen er blitt forverret etter Overgangsmyndighetenes (HAT) kupp 17. mars. Under demonstrasjonene mot HATs makt- overtagelse i april 2009 ble flere mennesker skutt, noen ble drept og mange såret. Slike episoder er dokumentert i rapporten. Flere senatorer, jurister og politiske opposisjonelle er utsatt for tilfeldige arrestasjoner og fengsling. Det

er brudd på ytringsfriheten og organisasjonsfriheten. Det kan settes spørsmål ved justisvesenets uavhengighet, når myndighetene presser dem til å følge HATs direktiver under trusler om arrest.

Det har vært flere voldelige episoder under arrestasjoner utført av Den nasjonale undersøkelseskommissjonen (CNME) og senere Sikkerhetspolitiet (FIS). Senatorer, parlamentsmedlemmer fra den forrige presidentens parti (TIM) og andre er blitt trakassert, sparket og avkledd. I noen tilfeller der politiet ikke har funnet den ettersøkte, har de truet familien og gjennomført ulovlige husundersøkelser. Uten bevis, er personer som har stått det tidligere politiske styret nært, blitt anklaget for delaktighet i bombeangrep. De som er blitt arrestert, har i mange tilfeller ikke fått tilgang til juridisk forsvar.

Noen slike, som eks-president Marc Ravalomanana og hans finansminister Haja Nirina Razafinjato, er blitt dømt til store straffer og bøter uten at de har vært til stede og uten at de har hatt mulighet til å forsvare seg selv. Juristen som forsvarte Ravalomananas statsminister Manandafy i rettsaken mot ham er også blitt arrestert under påskudd av at hun hadde deltatt i bombeangrep. Dette har også skjedd med andre jurister og forsvarere.

Ytringsfriheten i fare

Media og journalister har også vært utsatt. Krisen ble utløst da Ravalomanana

stengte TV-Viva, fjernsynsstasjonen til ordfører Andry Rajoelina, etter at senderen hadde sendt et opptak av en tale tidligere president Ratsiraka holdt. Senere ble også Radio-Viva stengt. Under plyndringene på "svarte mandag" 26. januar 2009 ble både den nasjonale og den private fjernsynsstasjonen MBS ødelagt av brann av demonstrantene. Den 19. mars, to dager etter kuppet, ble Tele Mada stengt. Siden har Den reformerte kirkens radiostasjon, Radio Fihazavana blitt stengt. Politiet har også tatt med seg senderutstyret. Journalister som arbeidet for disse radiosenderne er blitt arrestert og sitter fortsatt i fengsel.

Personer som er dømt for mord og brudd på menneskerettighetene er blitt sluppet fri av det nye regimet, blant dem oberst Coutiti som var en av de verste under Ratsirakas milits i 2002 da broer ble sprengt og veier stengt.

Amnesty appellerer til HAT

Amnestys rapport kommer med en sterk appell til HAT om å åpne uavhengige etterforskninger om brudd på menneskerettighetene siden krisen begynte i desember 2008. Det må gjøres slutt på at politi og sikkerhetsstyrker ikke kan anklages for overgrep mot den lokale befolkning. HAT har ansvar for at alle mennesker som lever på Madagaskar er sikret av de internasjonale og universelle menneskerettighetene som også landet har underskrevet, heter det i rapporten fra Amnesty.

Miljøkriminalitet

Å slakte gåsa som legger gullegg

Økoturisme har vært en suksess på Madagaskar. Lokket av spektakulære landskaper, et utrolig biologisk mangfold og kulturell rikdom har mange, også norske turister, lagt turen til "Perlen i Det indiske hav". I 2008 ga denne økoturismen 390 millioner USD i inntekter til øya. Men trenden snudde brått etter politiske uroligheter og vold. 50-60 prosent av turistene snudde Madagaskar ryggen. De vil kanskje aldri se det de hadde håpet å se, for nå hugges trærne i vernede nasjonalparker og truede dyre- og plantearter forsvinner for godt.

TEKST: ØYVIND DAHL FOTO: RHETT A. BUTLER, WWW.MONGABAY.COM

På årets siste dag, 31. desember, ga Madagaskars nyutnevnte statsminister Camille Vital, tillatelse til at de som hadde sagt ned rosentre før 30. november og hadde betalt skatter, avgifter og bøter, kunne eksportere tømmeret som var ulovlig saget ned. Dette er en indirekte oppfordring til å fortsette hugsten, noe som skjer i stort omfang særlig i Masoala og Makira nasjonalparker i nordøst. Ifølge en artikkel på www.mongabay.com, bruker regjeringen inntektene fra den ulovlige trefellingingen til å finansiere valgforberedelsene som skal gi overgangsregimet demokratisk legitimitet.

Fattigdom gjør noen rike

På grunn av den udemokratiske maktovertagelsen for ett år siden, har det internasjonale samfunnet frosset bistanden, noe som også rammer nasjonalparkerne. Verdensbanken, USAID, Zurich Zoo og andre aktører var store bidragsytere til nasjonalparkerne, men venter nå på at de politiske overgangsmyndighetene skal få på plass et nytt regime.

En internasjonal miljøgruppe med bl.a. Derek Schuurmann fra Rainbow tours i spissen, satte i gang en kampanje der de viste bilder av skip eid av det franske transportselskapet Delmas. Skipene var i ferd med å laste ombord kontei-

nere med tropisk tømmer fra nasjonalparkerne. Kampanjen førte til at Delmas droppet transporten for ikke å ødelegge sitt omdømme. Men regimet har da truet Delmas med at de vil miste rettighetene til fraktfart på Madagaskar.

Folk som bor i og rundt nasjonalparkerne er rammet av følgene av den reduserte turiststrømmen. Halvparten av inntektene til nasjonalparkerne har vært brukt til å forbedre forholdene i de lokale landsbyene, ved å gi bedre helse- og skoletilbud o.a. Lokale kjøpmenn rammes av nedgangen, for ikke å snakke om de som driver hoteller og restauranter.

Tømmerbaroner og lemurer

De fattige i landsbyene tar gjerne imot et par dollar per dag for å gjøre det tunge arbeidet med å sage ned skogen. Men det er mellommennene, de vi kan kalle tømmerbaronene, som tar inn millioner av dollar på den ulovlige røveriet av nasjonalskatten. De har til dels brukt væpnede bander for å hindre skogvokterne og tvinge beboerne i landsbyene til å hugge for seg.

Enkelte av disse nasjonalparkerne står på UNESCOs liste for verdensarv fordi de inneholder sjeldne og truede arter, ulike typer lemurer, kameleoner,

padder, fugler, sjeldne orkideer og andre planter. At skogene forsvinner, er ikke bare et tap for Madagaskar, men for hele menneskeheten. Det har tidligere vært funnet planter som brukes til medisinsk behandling av for eksempel blodkreft. Nå forsvinner også fremtidens muligheter for å utnytte den mangoldige genbanken.

Hva kan Norge gjøre?

På miljøkonferansen i København rett før jul var de internasjonale deltagerne enige om å beskytte skogen blant annet for å redusere CO2-utslipp. Vår miljø- og utviklingsminister fikk klappsalver for Norges milliardbidrag til å redde regnskogene. Men hva kan Norge bidra med overfor en illegal regjering som ingen i det internasjonale samfunnet anerkjenner? En rask løsning av den politiske krisen er nøkkelen til løsning av miljøkrisen.

Naturparkerne har, gjennom økoturismen, potensial for fremtidige valuta-inntekter for Madagaskars 20 millioner mennesker. Men tømmerbaronene slakter gåsa som kan legge gullegg i mange år fremover.

Les mer under lenkene om miljø på våre nettsider: www.madagaskar.no

Olje-paradokset

– All statistikk viser at folket i utviklingsland som finner olje eller gass blir fattigere og får økt sosial uro. Dette er rikdommens paradoks, forteller Turid Øygard som har jobbet mer enn to år med «Olje for Utvikling» på Madagaskar, et bistandsprogram i regi av Norad.

TEKST: ARNE MORTEN ROSNES

Turid Øygard ble, som en del av Norges «Olje for utvikling»-program, sendt til Madagaskar i 2007. Med sin

erfaring fra Oljedirektoratet var hennes oppgave å koordinere mer enn ti norske institusjoner og deres gassiske

samarbeidspartnere. Målet var at Madagaskar ikke skulle bli en del av statistikken, men heller la olje- og gassressurser gi landet økt velstand.

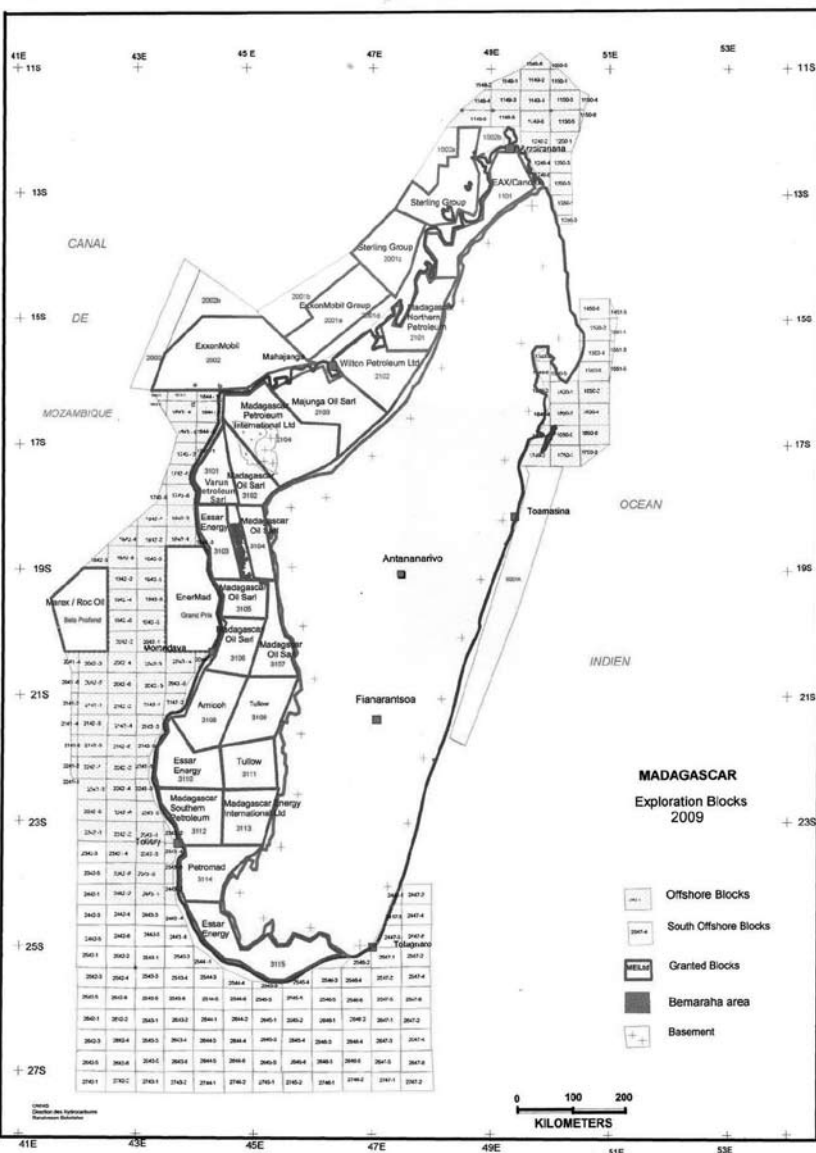
Men i mars 2009 frøs Norge all bistand til Madagaskar, og Turid ble kalt hjem til Norge. «Olje for utvikling»-programmet ble avsluttet på grunn av den ustabile politiske situasjonen i landet. En ustabilitet som noen antyder at kanskje nettopp skyldes mulighetene for store inntekter fra olje- og gassvirksomhet.

OMNIS

På Madagaskar hadde Turid sin daglige arbeidsplass på OMNIS, Office des Mines Nationales et des Industries Stratégiques. Det er de som koordinerer Madagaskars petroleumsressurser. I tillegg til å styrke arbeidet ved OMNIS, var Turid ansvarlig for å koordinere samarbeidet mellom mer enn ti institusjoner fra Norge og Madagaskar.

Nå er Turid tilbake i jobb i Oljedirektoratet i Stavanger. Selv om det prosjektet ble avbrutt før det var kommet halvveis tror hun ikke at arbeidet var bortkastet.

– Vi håper at det vi har bygd opp i samarbeid med våre gassiske partnere også vil bli verdsatt av nye myndigheter. Det er mange flinke mennesker som jobber i OMNIS. De personlige kontaktene har vi fremdeles, men vi har ingen politiske kontakter.

Madagaskar har delt områder med mulige olje- og gassressurser inn i flere blokker. Det knytter seg størst forventning til områdene utenfor kysten av Morondava.

Norge sin erfaring som oljenasjon. Men hvert land må selv utvikle sin politikk basert på sine egne forutsetninger. Programmet har, eller har hatt aktivitet i land som Bolivia, Nigeria, Angola, Mosambik, Sudan, Uganda, Irak, Øst-Timor, Vietnam og Madagaskar. Det må nevnes at også Norge mottok betydelig hjelp da vi startet vår petroleumsvirksomhet.

For det går sjelden bra med de land som har store ikke-gjennvinnbare naturressurser som for eksempel olje og gass. Norge er et av unntakene, og tidligere president Marc Ravalomanana tok derfor kontakt med Norge da Madagaskar så mulighetene for utvinning av olje og gass. Han ville gjerne at Madagaskar skulle bruke den norske modellen for fordeling av ressursene som en eventuell oljeutvinning kunne medføre.

Om «Olje for Utvikling» (OfU)

I Olje for Utvikling bidrar Norge med forvaltningskompetanse med fokus på samfunnets samlede nytte av sektoren. Programmet har tre pilarer:

1. Ressursstyring
2. Miljøvern
3. Styring av inntekter

Godt styresett, transparens og ansvarlighet er fundamentale deler av de 3 pilarene.

Da Norge startet samarbeidet med Madagaskar i 2007 var det med et femårs perspektiv og et budsjett på ca 50 mil-

lioner kroner. I 2009 var det planlagt at Norge skulle ha to norske personer i arbeid og et prosjekt på 19 millioner, men statskuppet ville det annerledes.

Norge, og Turid, har i dag ingen kontroll eller oversikt på hvordan det går med arbeidet de startet, men mange av hennes tidligere kollegaer jobber fremdeles i OMNIS. Hun håper at de en gang får anledning til å fortsette med det hun var med på å starte.

Suksesshistorier

Noen av aktivitetene hun fikk være med å koordinere regner hun som gode suksesshistorier: – Vi fikk blant annet utarbeidet utkast til en petroleumspolitikk og en ny petroleumslov, det ble utarbeidet en modellkontrakt og prosedyrer for tilsyn med helse, miljø og sikkerhet. De ansatte på OMNIS fikk også bedre verktøy i form av nye datasystemer og forbedret IT struktur. Kompetansen i organisasjonen ble også styrket på viktige områder, og arbeidet med å utvide Madagaskars kontinentalsokkel kom godt i gang.

Madagaskar har i dag delt områder med mulige olje- og gassressurser inn i flere blokker. 25 blokker er allerede fordelt, 19 på land og seks offshore. De nye blokkene, hvor Norge var med i arbeidet, er mindre, og det knytter seg størst forventning til områder utenfor kysten av Morondava.

Utenlandske oljeselskaper var i hovedsak positive til at Norge var engasjert i Madagaskars petroleumsvirksomhet. Først og fremst fordi det kunne føre til større forutsigbarhet, men de var også litt negative da en bedre regulert oljevirksomhet kunne gi dem mindre inntekter. Men først må jo en eventuell olje- eller gassdrift komme i gang.

Turid vil garantert følge Madagaskars utvikling videre.

OMNIS

Madagaskars petroleumsressurser er koordinert gjennom OMNIS, Office des Mines Nationales et des Industries Stratégiques. Ler mer om Omnis på: "<http://www.omnis-madagascar.mg>"

Følgende prosjekter var planlagt som en del av prosjektet Petroleum policy and strategy Legal and Regulatory frame Updating office computers Data management Resource assessment Promotion Revenue Management Protecting the environment Supervision Extension Continental shelf Other training Programme management.

Fotokonkurranse

I forbindelse med feiringen av 50-års-jubileet for Madagaskar som selvstendig stat, lørdag 26. juni 2010 i Stavanger, vil Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar utlyse en fotokonkurranse etter følgende retningslinjer:

- Motivet for bildene skal være "Madagaskar"
- Hver deltaker kan sende inn maksimalt 5 bilder på til sammen maks 10 MB. Deltakere kan bli forespurt om å oversende bildene med større oppløsning.
- Bildene skal være digitale og sendes inn i jpg-format.
- Det kan oppgis bildetekster til hvert bilde.
- Avsenderens navn, adresse og

telefonnummer må komme klart frem, slik at komiteen kan kontakte innsenderen.

- Frist for innsending av bilder er 1. mai 2010
- Bildene skal sendes leder av juryen: Jon Erik Bakke, e-post-adresse: jon.erik.bakke@arendalsskolen.no
- Vinnerne av konkurransen kunnngjøres på jubileumsfesten lørdag 26. juni 2010.
- De beste bildene vil bli stilt ut på festen og presentert i Madagaskarforum.
- De tre beste bildene vil bli premiært. VNM arbeider med å finne passende premier.

Vi foreslår at innsendere pakker/zipper bildene for å redusere størrelse på sendingene, slik at ikke Jons mailboks blir full!

Barna er taperne i språkpolitikken

Fosine på åtte år forstår veldig lite av det læreren sier på skolen i landsbyen der hun bor. Hovedgrunnen til dette er at han snakker på fransk. Dette bremser utviklingen hennes og hindrer henne i å uttrykke seg, stille spørsmål og gi forklaringer. Forskernes dom er helt klar: uten bruk av morsmålet i grunnutdanningen vil barna være handikappet for livet.

TEKST OG FOTO: SOPHIE KÜSPERT

Fransk brukes gjennomgående veldig mye helt fra begynnelsen av skolegangen på Madagaskar. Ofte forklares lærestoffet på gassisk, men når det skal brukes eller reproduseres, krever læreren utenatlærte setninger på fransk. Undervisning på et fremmedspråk fører til at elevene får et avstandsforhold til undervisningen, føler seg underlegne og blir passive, viser forskningen.

En drøm

–Dersom det er sant at all utvikling starter med en drøm, da må Afrika innse at hennes innbyggere arbeider, spiser, drikker, hviler, sover og drømmer på afrikanske språk, skriver Chia-toh i magasinet Adea i 2005.

Åtte år gamle Fosine har problemer med å forstå offisielt gassisk, og da er fransk helt umulig å forstå. Hun er likevel en av de heldige som har tatt en barnebok på gassisk. Til nå har i underkant av 10.000 barn fått sin bok gjennom barneforlaget Vakoka Vakiteny, og dette er bare en svært liten prosentandel av alle gassiske barn.

Vakoka Vakiteny jobber også ut ifra en drøm: barnebøker på morsmålet for alle gassiske barn. Forlaget ble opprettet i 2008 i forbindelse med et samarbeidsprosjekt med Lesesenteret ved

Universitetet i Stavanger om utgivelse av barnebøker på gassisk. Det unge teamet ved Vakoka Vakiteny fikk mye erfaring med utgivelsen av kvalitetsbøker som gir barna grunnleggende forutsetninger for læring og dannelse ved bruk av morsmålet. For morsmålet er porten til mer kunnskap og andre språk.

Utilstrekkelige språkkunnskaper

Flere undersøkelser viser at morsmålskunnskap er en viktig forutsetning for læring av andre fag og at barna bør få undervisning på morsmålet så lenge som mulig. Dessuten betyr læring på morsmål ikke at læringen av fremmedspråk reduseres – snarere tvert om. Barn som har et godt grunnlag i morsmålet sitt lærer andre språk forttere og bedre, skriver blant annet professor Øyvind Dahl.

På Madagaskar er franskkunnskapene ofte utilstrekkelige blant både lærere og elever, slik at fransk språkbruk i barneskolen er en bremse for læringen av andre fag. For at fagundervisning på et fremmedspråk skal være positiv, må man kunne språket godt, noe som ofte ikke er tilfellet på gassiske barneskoler. Videre er det et dilemma at fransk ikke behandles som et fremmedspråk med den nødvendige

ge fremmedspråkmetodikken, men at man håndterer barna som om de hadde fransk som morsmål.

Det kan føre til det som kalles dobbelt halvspråklighet, noe som betyr at barna verken kan gassisk eller fransk tilstrekkelig. Det vil følge dem gjennom hele livet og gjør at generasjoner med gassere «faller mellom stolene». Jeg hadde selv gassiske venner på videregående skole som slet med undervisning på fransk i fag som historie og naturfag, samtidig som de heller ikke kunne uttrykke seg tilfredsstillende på gassisk om disse temaene.

Kulturell identitet

Et prosjekt i Senegal som innførte undervisning på morsmålet konkluderer med at flere elever klarte eksamen når morsmålet ble brukt i stedet for fransk. Men undervisning på morsmålet gir ikke bare bedre målbare resultater, men fører også til bedre mulighet for kommunikasjon med storfamilien, og en klarere kulturell identitet. Morsmålskunnskap er grunnlaget for effektiv læring og viktig for elevenes tillit til hjem og kultur. Det positive på Madagaskar er at hele øya snakker samme språk med en rekke ulike dialekter. Dermed er det ikke nødvendig med en lingua franca som fransk som kommu-

HELDIGE: Denne klassen har fått utdelt lesebøker.

nikasjonsmiddel mellom ulike folkegrupper som i andre afrikanske land.

Gjennom barnebøkene sine ønsker forlaget Vakoka Vakiteny å gi gassiske barn kulturell forankring og stolthet for morsmålet sitt. Litt forskning i kjølvannet av distribusjonen av noen barnebøker viser at barna får mer selvsikkerhet i morsmålet, og mye tyder på at de får betydelige fordeler på skolen dersom de blir glade i å lese på gassisk. Dette vil igjen gjøre dem bedre rustet for møte med fremmedspråk – senere. Det er nemlig ingen motsetning mellom undervisning på morsmålet og det å fokusere på å lære fremmedspråk.

«Enten – eller» – problemet

Oppfatningene til lærere og foreldre er ofte at man må velge mellom 100 % bruk av gassisk eller bare fransk i skolen. Begge deler er vel både vanskelig og uheldig. I matematikk er bruken av gassiske tall mer tungvint skal man tro de fleste elevene og lærerne. Ord for TV, strøm, osv. er ukjent eller uvant for de fleste på gassisk fordi man i dagligtalen bare bruker de franske uttrykkene. Jeg tror at mye av motstanden mot bruk av gassisk i skolen er at den typen gassisk som brukes (dersom språket brukes) er virkelighetsfjern og langt fra dagligtalen. Et språk

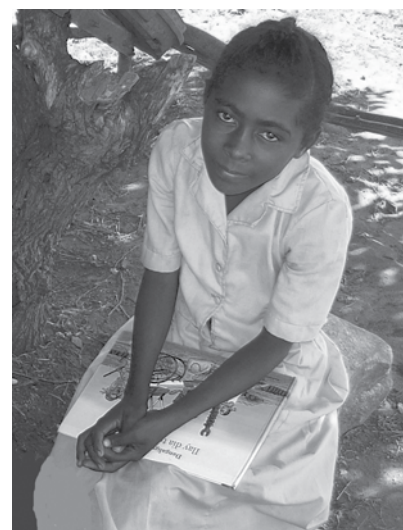
må være i bevegelse og i stadig tilpassning til ord og uttrykk som brukes aktivt av befolkningen for å motvirke at det "tørker ut" og blir lite anvendelig som kommunikasjonsspråk for flertallet av brukere.

Reform

Ravalomananas regjering planla å endre skolen radikalt ved blant annet å innføre syvårig grunnskole og undervisning på gassisk i barneskolen. Etter regjeringsskiftet ble denne reformen først avvist totalt, og ministeriet opplyste om at de ville gå tilbake til "hel-fransk" skole. Dette synspunktet har nok blitt svekket, men hvordan det i virkeligheten ser ut, er lite dokumentert. Mye er vel avhengig av hva regjeringen får finansiell støtte for, og mye tyder på at Frankrike har spilt en avgjørende og meget beklagelig rolle ut fra et synspunkt som setter barnas vel i fokus.

Det er synd at det er barna som blir tapere i det politiske spillet, og at enda en generasjon barn blir berøvet det språklige grunnlaget de burde fått. Og til tross for – og på grunn av – ulempe skolesystemet byr for barna, jobber Vakoka Vakiteny for å gi ut kvalitetslitteratur for gassiske barn skrevet av gassere.

Vakoka Vakiteny ønsker å nå ut til alle sammen, og det er egentlig bare de finansielle forholdene som bestemmer hvor mange som får glede av bøkene. For hvert barn som for første gang holder sin egen bok i hånda og bare oser av stolthet for landet og språket sitt, er man kommet litt nærmere målet!

PÅ GASSISK: Barnebøker skal oppmuntre til lesing.

Guidet 0-løpere i barndomslandet

Orienteringsløperen Tormod Høimyr (73) levde sine første 16 år på Madagaskar, hvor faren var prest og misjonær. Nylig var han tilbake i sitt barndoms hjemland, som kombinert guide og O-løpsdeltaker.

TEKST: LINN KROGH HANSEN **FOTO:** TROND RØNNEBERG

Som aktiv O-løperveteran reiser Høimyr på årlige O-stevner rundt om kring i verden. I 2009 inviterte sportsreiseoperatøren PWT Travel til kombinert opplevelsesreise med innlagt O-løp til Madagaskar, Mauritius og den franske nabøya Réunion. Gruppen som skulle til reise besto av nærmere 90 O-løpvetraner fra Norge, Sve- rige og Finland i alderen 40-75 år. Lø- perne var med dette den største grup- pen turister som besøkte Madagaskar dette året.

Da orienteringsløperen fra Åssiden fikk tilbud om å bli med til Madagas- kar i november som guide var han ikke i tvil. – Det var et stort privilegi- um å bli spurt om å være guide for en så stor og ressurssterk gruppe, mener han. Sommeren ble derfor brukt til å friske opp de gamle språkkunskape- ne i gassisk, et språk som er nært be- slektet med et av språkene på Borneo. Det var også herfra de første mennes- kene kom seilende til Madagaskar for nærmere 2000 år siden. –

Gruppen vår hadde bestilt fire busser for transportetappene på øya, så jeg sjonglerte mellom alle fire og pratet litt i hver buss, forteller Høimyr engasjert. Drammenseren sørget for at gjestene i løpet av den fem dager lange turen fikk en solid innføring i den afrikanske øyas flora, fauna og historie fra kolo- nitiden helt opp til i dag. Fra hoved- staden fulgte gruppen riksvei 7 (RN 7) hundre mil sydover til byen Tulear på sørvest-Madagaskar. Det er det hundre mil, så det ble godt med tid til å fortel- le om øya. For mange var det helt nytt å få vite at Madagaskar hadde hatt en meget viktig rolle under den andre ver- denskrig. I mai 1942 gikk engelskmene- ne i land i de nordlige byene på øya, i redsel for at japanerne skulle angripe. Engelskmennene, som møtte svært lite motstand på sin ferd sydover, la med dette grunnlaget for de alliertes suk- sess under krigen. Fire måneder etter invasjonen på Madagaskar var krigen over på øya. Winston Churchill skrev i sin seks binds bokserie om Den andre

verdenskrig at det «var her krigslyk- ken snudde seg for de allierte».

Debutanter

Selve O-løpet ble holdt i nasjonalpar- ken Isalo, på sydøst-Madagaskar. I ste- kende varme løp deltakerne ca fire ki- lometer i det golde gress- og sandstein- landskapet. Med seg hadde de også ti- tolv gassiske guider, som aldri hadde løpt O-løp før, men som var kjente i området. Selv om arrangementet var vellykket, tviler Høimyr på at idretten har noen stor fremtid på Madagaskar med det første. Til det kreves det for mye dyrt utstyr, som de fleste gassere bare kan drømme om å kjøpe. Det gas- siske språket er jo kjent for sine lange ordformuleringer, og ordet for «Orien- teringsløp» er intet unntak: Hazakaza- ka miaraka amin'ny saritany sy nyton- dro avaratra. (Løp som følger kart og kompass)

Høimyr forteller at gruppen hans var veldig fascinert over landet og ikke minst den gassiske befolkningens vennlighet. Selv om Madagaskar er et lutfattig land, hindrer ikke dette be- folkningen i å gjøre alt de kan for at du som gjest skal trives når du er på be- søk. Desverre er veinettet på øya ikke like imponerende. Selv om hovedvei- ene er greie nok, er standarden på fle- re av sideveiene elendige. Flere ganger holdt følget på å kjøre seg fast i sand og søle.

– Vi måtte til og med ut å dytte bus- sen. Det er ganske utrolig at de legger opp til så mange fine turistattraksjo- ner, men har så elendige veier, ler mis- jonærsønnen, som nå bor på Åssiden. Med en bensinpris på åtte kroner sier det seg selv at trafikken utenfor de sto- re byene er meget begrenset i det fat- tige landet.

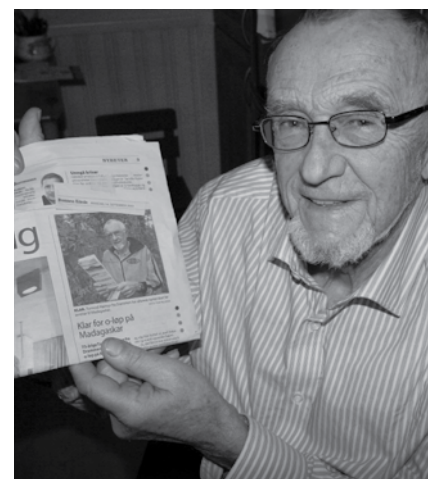
Spent gjensyn

For å forberede seg best mulig reiste Høimyr til Madagaskar én uke før re- sten av gruppen. Han ønsket også litt tid for seg selv til å besøke det gamle misjonssenteret Isoraka i hovedstaden

Antananarivo, der han ble født for 73 år siden. Her ble han tatt meget godt i mot. Det drammenseren var aller mest spent på var likevel om det var mulig å spasere fritt rundt i byen, slik han husket de hadde gjort i guttedage- ne. I forbindelse med presidentkuppet i fjor var det for første gang på mange år voldelige opptøyer og flere som ble drept på den tradisjonelt så fredelige øya. Ettersom den sittende presiden- ten ikke er lovlig valgt, er situasjonen fortsatt uavklart og betent, og krimina- liteten er mye høyere enn tidligere.

– Men jeg merket ikke noe til urolig- hetene da jeg gikk i de samme gatene som for 56 år siden, med noen få unn- tak. Jeg fikk faktisk rappet kameraet mitt av en flokk med unger, sier Høi- myr, som syntes det var verre å miste bildene enn å miste det billige kame- raet. Tyveriet medførte at nordman- nen tok turen til politistasjonen, noe som skulle vise seg by på nok en over- raskelse.

– Folkene var hyggelige nok, men kon- toret var skikkelig nedslitt og forfalt, og de ansatte hadde ikke papir til å skrive tyverirapporten på. Så hvis man skulle anmelde noe måtte man selv ha med papir og penn, forteller Høimyr overrasket, som likevel storkoste seg som guide i barndomslandet.

TILBAKE SOM GUIDE: Tormod Høimyr

Generalkonsul Finn Andresen:

Med stål i ben og mye varme

– Primært er jeg Madagaskars Utenriksdepartements offisielle representant i Norge. Jeg er kontaktperson for gassere som er i Norge og kan bistå med saker som må ordnes med norske myndigheter og organisasjoner. Dernest legger jeg tilrette besøk når Madagaskar sender offisielle representanter til Norge, og samtidig har jeg myndighet til å skrive ut visum til reisende som skal til Madagaskar.

TEKST: ØYVIND DAHL FOTO: SIMON HØIMYR

Det er generalkonsul Finn Andresen som forteller dette til Madagaskar-forum. Han er et fast innslag på Vennskapsforeningens møter og støtter opp om alt som har med samarbeidet mellom Madagaskar og Norge. Sammen med sin danskfødte kone, Jytte, har de drevet generalkonsulatet siden 1983 – i 26 år!

– *Hvordan ble du generalkonsul?*

– Da direktør Hansson fra Den norske Amerikalinje, som var konsul til 1981, valgte å gi seg, foreslo han meg som ny konsul. En delegasjon fra Madagaskar kom og undersøkte økonomi, relasjoner og nettverk før jeg fikk offisiell henvendelse fra Madagaskars UD. Jeg var da leder av Institutt for grafisk forskning, INGRAF, og måtte konferere med mitt styre om jeg kunne påta meg oppgaven. Det gikk bra, og siden har jeg hatt vervet. Fra 1986 var jeg direktør i Fabritius, og i 1994 fikk jeg oppdrag for Kirkens Nødhjelp i Mali som direktør i utviklingsprosjekt i Gourma. I Mali var jeg også norsk generalkonsul. I de to årene jeg var i Mali, ble konsulatets oppgaver ivaretatt av den gassiske ambassaden som den gangen lå i Bonn. Tilbake fra Mali gikk jeg over i skolen, først i vg. skole der jeg underviste i visuell kommunikasjon, og avsluttet arbeidskarrieren som høgskole-

lektor ved Høgskolen i Buskerud.

– *Hva gjør en generalkonsul?*

– Det er Wienerkonvensjonen av 1963 som regulerer hva som er generalkonsulens ansvar og hva som er vertslandets ansvar. I tittelen "generalkonsul", ligger det at jeg dekker hele landet. Generalkonsulatet er underlagt den gassiske ambassaden i Berlin. Jeg har hatt samarbeid med flere ambasadører. Noen av dem har bare kunnet fransk og ikke engelsk. Da har jeg måttet opptre som tolk på Slottet når de skulle overlevere sine akkreditiver til kongen.

– Når ministre og delegasjoner kommer på offisielle besøk, blir jeg vanligvis bedt om å hjelpe til, ofte med svært korte frister. Hver 17. mai blir ambasadøren med frue invitert til Norgesbesøk av UD. Da ordner jeg gjerne middag på et hyggelig sted sammen med inviterte gjester. Også når norske ministre skal til Madagaskar, er jeg med når de skal reise og når de kommer tilbake, hvis det passer.

– *Hva gjør du for gassere i Norge?*

– Det kan være mange oppgaver, for eksempel ordne med papirer i forbindelse med fødselsattester, vigselsattester, skilsmisser, dødsfall, fordelingsssa-

ker, enslighetsbekreftelser, og andre attester. Ofte må jeg oversette dokumenter fra gassisk eller fransk til norsk og gjøre en god del legaliseringer, foruten nær kontakt med UDI.

– *Og hva trenger nordmenn hjelp til?*

– Alle utenlandske statsborgere som skal til Madagaskar må ha visum. Fra den gassiske ambassaden kjøper vi stempelmerker som skal benyttes. I tillegg er det ofte praktiske ting som skal ordnes for nordmenn som skal reise. Vi har hjulpet til i saker om adopsjon og familiegjenforening, og det har også vært en del saker i forbindelse med utveksling av studenter etc. Etter at jeg ble pensjonist har vi hjemmekontor i Drammen. Jytte er konsulatmedarbeider, tar telefoner, hjelper med visumutskrivning, ordner med logistikk og programmer. Hun er veldig hjelpsom og positiv og er en god støtte.

– Når det gjelder nordmenn på Madagaskar, skal de nå henvendes seg til den norske ambassaden i konsulatsaker, dersom de for eksempel har mistet passet eller trenger hjelp. Det er en egen medarbeider på ambassaden som ordner slike ting. Før ambassaden på Madagaskar ble etablert, var det generalkonsul Gunnar Heffermehl som gjorde denne jobben gjennom mange

GENERALKONSULPAR: Jytte og Finn Andresen ved arbeidsbordet. Madagaskars nasjonalorden i glass og ramme på veggen bak.

år. Han er fortsatt generalkonsul for Island, Danmark og Sverige.

– Informasjon er også noe av oppgaven. Jeg er ofte ute og holder foredrag om Madagaskar i skoler, Rotary, Lions, foreninger og andre organisasjoner.

Finn Andresen var i sin tid aktiv i Gardemusikken og spilte i kong Haakons begravelse og under kong Olavs signing. Han spiller fortsatt euphonium (fire-ventilers baryton). En gal løyt-nant i Garden førte til at Finn fikk ødelagt kneet. På grunn av dette fikk han senere problemer med hoften. Nå har han protese i høyre hofte og venstre kne. "Stål i ben og arme", sier han; jeg tror heller vi sier: "stål i ben og mye varme".

– Hvorfor ble det Madagaskar?

– Jeg ble spurt av misjonssekretær Fridtjov Birkeli om jeg kunne hjelpe til med utviklingen av Det lutherske trykkeriet i hovedstaden i 1959. Jeg ble senere den første direktør med grafisk utdannelse.

Nygifte – ja de har gullbryllup i år! – reiste Jytte og Finn med båt til øya. Det ble 11 begivenhetsrike år på Madagaskar der alle tre barna er født. Trykkeriet hadde en fin utvikling i denne perioden. På Madagaskar tok han offentlig gassisk eksamen ved Universitetet i Antananarivo i 1965. Hans læremester, Prosper Rajaobelina, lot ham få lære ordspråk, folkeeventyr, barnehistorier og "familiene". Det ga nyttig innsikt i gassisk kultur.

Finn har også vært leder for Drammen kirkelig fellesråd og konsulent for UNESCO med prosjekter i 22 land. Det har vært oppdrag for Norad, Kirkens Nødhjelp og Misjonsselskapet. Han har sittet i en rekke styrer og råd, og holdt grafiske foredrag i Paris, London, Singapore, Miami og i Académie Malgache. Han er Officier av Den gassiske nasjonalorden.

Medaljedryss over nordmenn og gassarar

På Madagaskar finst to seriar med nasjonale utmerkingar: Ordre National de Madagascar og Ordre du Merite de Madagascar. Her følger en oversikt over personer som har blitt tildelt disse utmerkingane.

TEKST: ERIK TANGEDAL FOTO: PRIVATE ARKIV

Ordre National de Madagascar er Den gassiske nasjonalorden, som vart innstifta i 1958, same året som republikken Madagaskar vart oppretta. Ordenen vart modifisert 5. september 1960 og igjen 30. juli 1980. Republikkens president er stormeister og skriv under på diplommet som følgjer med: Frå starten til 1972 var Philibert Tsiranana president, 1975 – 1991 Didier Ratsiraka, 1993 – 1996 Albert Zafy, så Ratsiraka igjen 1997 - 2002 då Marc Ravalomanana vart president, og i 2009 har overgangspresident Andry Rajoelina skrive under.

Ordre National de Madagascar har seks grader: 1) Riddar, 2) Offiser, 3) Kommandør, 4) Storoffiser, 5) Storkrossen 2. klasse, 6) Storkrossen 1. klasse, som er for statsoverhovud.

ORDRE NATIONAL DE MADAGASCAR: Når det gjeld Ordre National de Madagascar er utføringa av riddar-medaljene i tidsrekkefølge og syner utføringa i dei tre republikane 1958 – 72; 1975 – 91; og deretter. Her er ordensbandet i nasjonalfargane grønt, raudt og kvitt. Den første rektor på Tombontsoa jordbruksskole under oppstarten i 1963 var trønderen Ola Foss. Han vart også i 1965 dekorert til

riddar og seinare offiser av Ordre National de Madagascar. Tombontsoa stiller sterkt: Jakob Vea har offisersgraden, og Sverre Utne som etter misjonærtida på Tombontsoa arbeidde i Norad, fekk i oktober 1998 kommandør-graden under ei tilstelling på Misjonshøgskulen i Stavanger.

Ordre du Merite de Madagascar

Forutan Ordre National de Madagascar, er der Ordre du Merite de Madagascar, som er ein fortjenestemedalje og består av tre klassar: 1) Riddar, som gir bronse, 2) Offiser, som gir sølv og 3) Kommandør, som gir gull.

Blant dei norske som er dekorerte fins medaljar av begge ordenar og av ulik grad. Den som er tildelt riddargraden, kan etter ei viss tid stiga i gradene. Det gjeld også nokre av dei norske som er nemnde her. For å få Ordre National skal ein ha budd i landet i minst seks år. Språkforskaren Otto Chr. Dahl er den einaste som har oppnådd graden Storoffiser.

ORDRE DE MERITE-MEDALJER: Desse tre riddar-medaljene for Ordre du Merite på biletet her i bronse syner utføringa i dei tre republikane 1958 – 72; 1975 – 91; og deretter. Bandet er i blått og kvitt.

Utan å gjera krav på at fylgjande er komplett, så førde graving i ymse kjelder og diverse telefonar fram til fylgjande liste over 45 norske som har fått Ordre National de Madagascar, eller også nokre Ordre du Merite de Madagascar. 41 av 45 har gjort teneste i Det Norske Misjonsselskap.

Arthur Oliver Snekkenes (1900 – 1987), riddar 1963

Ola Foss, riddar 1965, offiser 2008

Ingebjørg Finstad, (1924 – 2008), riddar 1967, offiser 1990

Milly Kopperud, (1909 – 1994), riddar 1967

Anneken Louise Resch, (1914 -1997), riddar 1968

Alfhild Jacobsen, (1916 – 1978), riddar ca 1968

Otto Christian Dahl, (1903 – 1995), riddar 1979, offiser 1984,

kommandør 1989, storoffiser 1995

Christian Lye, riddar 1984

Arne Dragsund, riddar 1985, offiser 1988, kommandør 2009

Arild R. Øyen, (ambassadør), riddar 1985, offiser 1988

Ludvig Munthe (1920 – 2002), riddar 1986

Einar Barane, riddar 1988

Leif Helgesen, riddar 1988

Bjørn Sverre Lie, riddar 1988

Marit Lie, riddar 1988

Torny Gudrun Nakkestad (1906 – 1994), riddar 1988

Thor Ringsbu, riddar 1988, offiser 2009

Jenny Stapnes (1920 – 2003), riddar 1988

Åge Jørgen Syvertsen, riddar 1988

Elfrid Søyland, riddar 1988

Caspar Ragnar Thomassen,
riddar 1988
Ellen Thomassen, riddar 1988
Helena Trydal, riddar 1988
Øyvind Ødegaard, offiser 1988
Arnulv Torbjørnsen, riddar ca 1990
Jakob Veaa, riddar 1990, offiser 1997
Isak Bøe, (1927 – 2007), riddar 1998
Reidun Kleveland, riddar 1998
Laila Sivertsen, riddar 1998
Sverre Utne, (1937 – 2008),
kommandør 1998
Odd-Gunnar K. Heffermehl
(norsk generalkonsul), riddar 2005
Helga Eikeland, riddar 2002,
offiser 2008
Finn Andresen, (gassisk konsul i
Noreg), riddar 2004, offiser 2009
Johannes Sannesmoen, riddar 2004
Tore Vatn, riddar 2005
Bjørn Eddy Andersen, riddar 2008
Torbjørn Andersen, riddar 2008
Magne Smørdal, riddar 2008
Hanne Smørdal, riddar 2008
Øyvind Dahl, riddar 2009
Klaus-Christian Küspert,
riddar 2009
Sonja Angela Küspert, riddar 2009
Ingrid Dragsund, riddar 2009
Nils Kristian Høimyr, riddar 2009
Klarfrid Ringsbu, riddar 2009

Me vonar at lesarane kan komplettera lista, eller eventuelt retta. Send kommentarar til erik.tangedal@gmail.com

Den Kongelege Norske St. Olavs Orden

Denne ordenen vart innstifta i 1847 av kong Oscar I. H.M. Kongen er Størmeister for St. Olavs orden. Ordenen er oppkalla etter helgenkongen Olav den heilage, og er delt inn i tre grader og to klasser: Storkors, Kommandør med stjerne, Kommandør, Riddar av 1. klasse og Riddar. Unnateke kongelege og statsoverhovud vert St. Olavs Orden i dag berre gitt til nordmenn. Men slik var det ikkje i 1967. Då vart sju gassiske kyrkjeleiarar tildelt riddarordenen. Det skjedde under 100-års jubileet for Den lutherske kyrkja på Madagaskar. Nå vert ikkje lågaste riddargraden brukt lenger. Ein startar med riddar av 1. klasse.

EKTEPARET RINGBUS OG CHEF DE DISTRICT ANTSIRABE II:

I februar 2008 vart dessutan Ekteparet Thor og Klarfrid Ringsbu også dekorerte på Tombontsoa. Thor med graden Offiser og Klarfrid til Riddar. Mellom dei står her Chef de District Antsirabe II. Ho hadde fått myndigheit frå høgaste hald til å overlevere diploma underteikna av overgangspresident Andry Rajoelina.

SOLDATER DEFILERER: Normalt skjer tildelinga i høgtidelege former, med militær honnør. Her marsjerer soldatane frå Academie Militaire på Antsirabe under leiing av troppssjef og to oberstar inn på Tombontsoa jordbruksskole ved Antsirabe 30. oktober 2009. Dei stod æresvakt under tildelinga av Ordre National til ekteparet Arne og Ingrid Dragsund. Ingrid blei riddar - og Arne forfremma til kommandør. Tombontsoa hadde laga til fest for ekteparet Dragsund. "I ei svært vanskeleg tid politisk, er det fint å sjå kor misjon og kyrkje blir sett pris på av gassiske myndigheter", seier Arne. "Det opplevde vi i Manakara også, der regionsjefen hadde gitt ein okse til middag etter kyrkjeinnviinga."

NENILAVA: På dette arkivbiletet er det ambassadør Nic. Fougner som dekorerer vekkingsleiaren Nenilava, eller Volahavana Germaine som ho eigentleg heitte, til riddar av St. Olavs orden i 1967. (foto Johs. Borgenvik)

PÅ SLOTTET: I 1973 var Nenilava på reise i Noreg i tre månader, og 12. november var ho i audiens på Slottet for å takka kong Olav. Misjonsprest Arthur Snekkenes var med som tolk. Kong Olav hadde vore inne på tanken at kanskje Nenilava kunne ha gjort noko for dei narkomane i Oslo. Til avisa Vårt Land fortalde Nenilava at ho om morgonen hadde vorte roleg for skriftordet ho skulle gi kongen: profeten Jesaja 41.10. (jfr faksimile avisa Vårt Land)

MAMA JEANNE: Mama Jeanne som døydde for eit par år sidan, vart også dekorert under jubileet i 1967. Ho var som Nenilava leiar for eit omsorgssenter innan vekkingsrørsla. Ho fekk sin arbeidsdag mellom sjuke og fattige i Tulear på sørvestkysten. Forundra norske turistar har, under besøk i hytta hennar, fått sjå diplommet (som Erik Tangedal her held fram) underskrive av kong Olav, og riddarmedaljen på hyrdedrakta hennar.

SMÅNYTT

AV ØYVIND DAHL

Årsmøte i Sandnes i år Lørdag 10. april

blir det avholdt årsmøte for Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar på landsbasis i Sandnes fra kl. 12.00. Nytt av året er at hovedstyrets årsmelding, regnskap, aktivitetsplan og budsjett, samt saker til drøfting blir trykket i Madagaskar-forum og lagt ut på nettsidene til foreningen. Se www.madagaskar.no. Medlemmer uten mailadresse får årsmøtepapirene tilsendt på vanlig måte.

Etter årsmøtet har Stavangerforeningen ansvar for resten av samværet der det vil bli foredrag av Venusia Vinciguerra og Birger Veum, som har vært fredskorpser for SIK i Toliara. Se også nedenfor under Stavangerforeningen.

Kan jeg stemme?

Alle som har betalt kontingent for 2009 kan gi sin stemme til nye hovedstyremedlemmer, revisorer og valgkomité i 2010. Stemmeseddel og giroblankett for kontingenten i 2010 ble sendt ut i begynnelsen av mars over e-post til alle som har mailadresse. De som ikke har e-post, har fått stemmeseddel og giro i konvolutt. Stemmeseddelen og giroen er nummerert til hovedmedlemmer og husstandsmedlemmer, og adressert og ferdig utfyllt til hovedmedlemmet. Som før har både hovedmedlemmer og husstandsmedlemmer stemmerett. Frist var 20. mars for både stemmegivning og innbetaling av kontingent for 2010.

50-års-jubileum for Madagaskar som selvstendig stat

Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar (VNM) har sammen med Foreningen for gassere i Norge (FIMANOR), og Vennskapsbyforeningen for Antsirabe – Stavanger (VAS) tatt initiativ til å markere 50 års uavhengighet for Madagaskar på nasjonaldagen lørdag 26. juni i Stavanger. De tre foreningene har sendt søknad til Norad og Stavanger kommune. Dersom søknaden blir innvilget, vil vi markere jubi-

leet på to måter.

1. Utstilling i Stavanger: "Kampen for å overleve". Det er en fotoutstilling med 35 store bilder i format 45×65 cm. Bildene viser alminnelige folks kamp for å overleve i et samfunn med marginale ressurser: Klokkemakere, syersker, slaktere, radioreparatører, bilmekanikere, vevere, keramikere etc. Utstillingen bygger på en bok produsert av belgieren Stefaan de Wolf i samarbeid med gassisk fotograf, Yves Roland Rakotoarisoa.

I Stavanger har vi gjort avtale med **Stavanger Kunstforening** om å sette opp utstillingen i tiden 26. mai til 26. juni. Utstillingen vil bli vist samtidig med Vestlandsutstillingen og deretter flyttet opp i det store kunstgalleriet den siste uken før 26. juni. Åpningen vil bli markert med et eget arrangement og avslutningen vil falle sammen med markeringen av nasjonaldagen.

2. Feiring av 50-års jubiléet på nasjonaldagen 26. juni 2010 med gassiske artister som vi vil invitere fra Paris. Til denne markeringen har vi invitert utviklingsminister Erik Solheim og et band med fire gassiske artister fra Paris. Vi vil også invitere politikere fra Stavanger og Sandnes som begge har vennskapsbyer på Madagaskar: Antsirabe og Toliara. Dessuten dagspresse, NRK, Radio og fjernsyn. Vi ønsker også spesielt å invitere gassere i Norge og venner av Madagaskar til festen.

Begge disse initiativene er avhengige av at vi får tilskudd fra Norad og Stavanger kommune.

Stavangerforeningen Tirsdag 8. februar

Stavangerforeningen hadde møte i Oljedirektoratet der Turid Øygard hadde et spennende foredrag: "Olje for utvikling programmet - erfaringer fra Madagaskar"

Turid arbeidet for "Olje for utvikling"- programmet på Madagaskar fra 2007 - 2009.

Til slutt ble det avholdt årsmøte for Stavangerforeningen der årsmelding og årsregnskap ble lagt frem og nytt styre ble valgt.

Nytt styre

Leder: Marta Dale, (til 2012), Nestleder: Ellen Veas Rosnes (til 2011), Kasserer: Ingvald Svandal (til 2012), Sekretær: Marit Breen (til 2012), Rivo Razakandriana (til 2011), Svein Nielssen (til 2012). Vara: Leif Ydstebø (til 2011), Revisor: Norman Udjus. Valgkomite: Ronald Mong. Valgkomiteen skal suppleres.

Lørdag 10. april

kl. 12.00 blir det åpent møte i Gand kirke, Sandnes kl. 12.00 – 15.00. Det blir først årsmøte for VNM på landsbasis. Deretter får vi foredrag av Venusia Vinciguerra og Birger Veum, som har vært fredskorpser for SIK i Toliara: "Land til salg og partiske dommere?" Om de sør-koreanske landinvesteringene som var med på å felle Ravalomanana og den konstitusjonelle domstolens rolle under krisen. Jean de Dieu Rafalimanana vil gi glimt fra krisen sett fra et hverdagsperspektiv.

Det vil bli servert enkel lunsj. Kaffe, te og mineralvann. Det skal bli god tid til å bli kjent med hverandre! Pris kr 100,00

Osloforeningen

AVTROPPEN-DE LEDER: Sambatra Siversten takker for seg som leder i Osloforeningen. foto: Linn K. Hansen

Torsdag 18. februar

Det ble vist bilder og fortalt om opplevelser fra Madagaskar av Venusia Vinciguerra og Birger Veum, som var fredskorpser for SIK i Toliara. Dessuten blir det gassisk gryte og god tid til å prate med hverandre. Ca 30 fremmøtte.

Lørdag 20. mars

Det ble avholdt årsmøte for Oslo-foreningen. Ny leder og nytt styre ble valgt. Styret vil konstituere seg på førstkommande møte. Varamedlemmene skal også møte på styremøtene.

Nytt styre

Styremedlemmer: Leder: Arnhild Fjose (til 2012), Rolf Andreas Eriksen (til 2011), Bjørn Sverre Lie (til 2012), Jon Randby (til 2011). Vara: Gudrun Lund (til 2011), Snorre Sannesmoen (til 2011). Revisor: Kari Honningdal, Valgkomite: Ørjan Hansen (til 2013), Sambatra Sivertsen (til 2013), Dag Arne Roum (til 2011).

Hvor mange medlemmer har foreningen?

Foreningen har nå 518 registrerte medlemmer. Av disse er 375 hovedmedlemmer og 143 husstandsmedlemmer. Med husstandsmedlemmer mener vi ektefelle / samboer og barn som bor hjemme på samme adresse. Utflyttede voksne barn på andre adresser regner vi med kan tegne seg som nye selvstendige hovedmedlemmer.

Vi vil gjerne at dere verver nye medlemmer til foreningen, for eksempel ved å verve familiemedlemmer som husstandsmedlemmer. Jo flere vi er, jo sterkere stemme har vi når det gjelder lobbyvirksomhet og forhandling om medlemsfordeler. Om det er mulig bruk innmeldingssiden på madagaskar.no.

Medlemskontingenten

Medlemskontingenten kr 150 for hovedmedlemmer og kr 50 for husstandsmedlemmer skal betales til konto nr. 4336 11 00469 til VNM, c/o Reidar F. Sivertsen, Brøholtlia 16, 3430

SPIKKESTAD. Medlemmene vil få tilsendt giroblankett over Internett eller i posten. Vennligst betal så fort dere får blanketten slik at den ikke blir glemt og vi må begynne åपुरere. Husk også å merke innbetalingen med ditt medlemsnummer om du bruker nettbank. Det letter kasserers arbeid betraktelig.

Adresseforandring

Ved utsending av siste Madagaskar-nytt kom det bare 8 blader i retur på grunn av feil i postadressene! Kasserer vil takke alle medlemmer som sørger for at medlemsregisteret er oppdatert og a jour ved å sende melding om adresseendringer til kasserer. Adressen til kasserer finner dere som får Madagaskar-nytt i posten på konvolutten. Alle andre kan bare klikke svar på en av mailene som kommer fra Kasserer og opplyse om endringer som måtte være. Kasserer setter også pris på å ha et telefonnummer å nå deg på om det skulle være nødvendig, så send gjerne oppdateringer om telefonnummer også.

Madagaskar-nytt

Øyvind Dahl lager nyhetsmeldinger fra Madagaskar hver måned. Når du tegner medlemskap, ber vi deg om å oppgi navn, adresse og e-post-adresse slik at du kommer på adresselisten. Dersom du ikke har e-postadresse, har foreningen ekstra service og sender nyhetene i konvolutt til deg hver måned. Dersom du har fått e-postadresse, eller har forandret e-postadresse, ber vi deg om å melde den inn til ansvarlig for medlemsregisteret Reidar F. Sivertsen, e-post: info@madagaskar.no, slik at du kan få nyhetene fortere og billigere.

SNORKLIPPING: Biskop Ole Danbolt Hagesæther fekk æra å klyppa snora under vigslinga av den nye kyrkja i Manakara. Misjonsprest Malvin Tomren og ein representant frå staten er med og held i bandet. Fru Hagesæther og Ingrid Dragsund ser på. I bakgrunnen i prestedrakt står Det Norske Misjonsselskap sin representant på Madagaskar, Arild Bakke.

Hjemmesiden til foreningen og krisen på Madagaskar

Den nye hjemmesiden til foreningen på www.madagaskar.no har vært flittig besøkt i forbindelse med krisesituasjonen på Madagaskar. Øyvind Dahl har nesten daglig lagt ut nye meldinger om utviklingen. Under "aktuelt" finner du foreningsnytt og lenker til andre aktuelle artikler. Klikk på "Madagaskarforum" så får du opp alle bladene vi har utgitt. Du finner også mange nyttige lenker og informasjon om møter i lokalforeningene og årsmøtet i hovedforeningen.

Madagaskarreiser

Ravinala har gjenopptatt reisene til Madagaskar i 2010. Den første turen vil foregå i tidsrommet 15. april til 1. mai med Erling og Per Ørjan Aaslid som reiseledere. Den andre i tidsrommet 1. til 16. oktober med Evy og Reimar Brun som reiseledere. Kontakt post@ravinala.no for mer informasjon. Se www.ravinala.no.

Omsorgssenter får kyrkje i gåve

Den nye kyrkja i omsorgssenteret (toby) Filadelfia i Manakara på austkysten vart vigsla i oktober 2009 under besøket av biskop emeritus Ole Danbolt Hagesæther og frue. Ingrid og Arne Dragsund saman med givarar frå Rogaland var også med. Lions Club i Sandnes/Ganddal har eit prosjekt på gang i omsorgssenteret. Dei skal reparere husa for hyrdane og dei sjuke som bur der. Prosjektet er kostnadsrekna til 64.000 kr. Så skal dei bygge hus for presten, og grave brønn for reint drikkevatt og bygge latrine. Det er eit viktig arbeid der dei har med seg familiar på Bryne. Prislappen på kyrkja var 250.000 kr, samla inn av tre familiar i Bryne og Sandnes.

TEKST: ERIK TANGEDAL

SAKSPAPIRER TIL ÅRSMØTET 2010

Her kommer sakspapirer til årsmøtet for hovedforeningen VNM som skal være i Sandnes 10. april 2010:

1. Årsmelding for 2009
2. Revidert regnskap for 2009
3. Aktivitetsplan med budsjett for 2010 (Blir presentert på møtet)
4. Sak til drøfting på årsmøte

Stemmeseddel og giroblankett for innbetaling av kontingent for 2010 er allerede sendt ut direkte til medlemmene, med e-post eller på papir. Se "smånytt" for flere opplysninger.

Årsmelding for 2009

Hovedstyret har siden årsmøtet i Stavanger 19.04.2009 hatt følgende sammensetning: Øyvind Dahl, leder for hovedstyret (til 2011); Arnhild Fjose, nestleder (til 2010); Reidar F. Sivertsen kasserer, medlemsregister, (til 2011); Arve Lund sekretær, (til 2010), Heri Ramampiaro (webmaster) (til 2010), Rivo Razakandriana, styremedlem, (2011); Evy Brun 1. vara, (til 2009), Thor T. Ringsbu 2. vara, (til 2009),
Revisorer: Jakob Vea og Jonas Skrettingland.

Valgkomite: Ottar R. Fjose (til 2010) Suzanne Razafimasy Olsen (til 2011) og Erik Tangedal (til 2012).

Aktiviteter som er fulgt opp av hovedstyret i 2009

Hovedstyret for Vennskapforeningen har hatt fire telefonstyremøter i året som gikk: 03.02.09, 26.05.09, 22.09.09, 24.11.09. Hovedstyret har behandlet 53 saker. Telefonstyre-møtene gjennomføres ved bruk av gratisprogrammet Skype uten ekstra kostnader for foreningen. Hovedstyret har arbeidet med flere saker. Her nevnes bare noen av de viktigste:

- Etter initiativ på årsmøtet i 2009 er vedtektene gjennomgått og revidert forslag legges frem på årsmøtet i 2010.
- Nye rutiner for utsendelse av medlemsmaterieill har vært drøftet. Det ble vedtatt at bare giro og stemmeseddel vil bli sendt ut til medlemmene heretter, mens årsrapport, regnskap og revisjonsberetning og saker til årsmøtet vil bli distribuert gjennom foreningens blad: Madagaskarforum og på foreningens nettsider.
- Hovedstyret har tatt initiativ til markering av Madagaskars 50-årsjubileum i Oslo og Stavanger i 2010. Det

er sendt søknad til Norad om støtte til fotoutstilling: "Kampen for å overleve" og konsert med gassiske artister fra Paris i Stavanger 26. juni 2010.

- Medlemsblad og månedlige nyheter til medlemmene har vært fulgt opp. Styret har også engasjert seg i en del lobbysaker vedrørende utviklings-samarbeidet med Madagaskar.
- Hovedstyret tilrettelegger arbeids-forholdene for lokal-foreningene i Oslo og Stavanger.

Når det gjelder regnskapet, viser vi til egen regnskaps- og revisjonsrapport.

Nettsidene www.madagaskar.no
Nettsidene redigeres av Heri Ramampiaro ved NTNU. Nettsidene inneholder artikler, bilder, samtlige nummer av Madagaskar-forum, kontinuerlig nyhetsstoff og aktuelle lenker. Det arbeides stadig med å oppdatere sidene.

Månedlige nyheter: "Madagaskar-nytt"

Hver måned har Øyvind Dahl redigert nyhetsmeldinger fanget opp fra Internet. Disse blir kontinuerlig lagt ut på nettsidene og hver måned sendt ut til medlemmene via e-post til de som har registrert adresser, og i konvolutter til de medlemmene som ikke har e-post.

Medlemsregisteret og medlemsverving

Det er et stort arbeid å vedlikeholde og oppdatere medlemsregisteret. Reidar F. Sivertsen arbeider kontinuerlig med å forbedre programvaren og oppdatere medlemsdata. Foreningen hadde ved årets slutt litt over 500 aktive medlemmer som er ny rekord. Foreningen er landsdekkende. Medlemmer av foreningen finnes fra Alta i nord til Kristiansand i sør. Kontingen-

ten har hele året vært kr 150 for enkeltmedlem og kr 50 for husstandsmedlem.

Medlemsbladet: Madagaskar-forum

Madagaskar-forum har kommet ut med to nummer i 2009. Bladet inneholder artikler vedrørende politikk, miljø, kultur, turisme, norsk-gassisk samarbeid og annet aktuelt stoff. Bladet har også vist seg som et godt tiltak for å verve nye medlemmer til foreningen.

Alle i redaksjonskomiteen arbeider på frivillig basis. Redaktør Linn Krogh Hansen gjør en svært god jobb, men har ofte problem med å få stoff fra frivillige bidragsytere i tide. Vi har etablert et kundeforhold til Posten slik at bladet distribueres direkte fra trykkeriet. Bladet trykkes nå hos Key-Consult i Oslo. Anita R. Hetland er engasjert som grafisk formgiver.

Etter søknad mottok foreningen kr 40.000 i støtte til utgivelse av Madagaskarforum fra Norad i 2009. Det er opprettet en egen bankkonto for Norad-midlene og det føres et særskilt regnskap etter Norads krav.

Redaksjonskomite: Komiteen besto i 2009 av Linn Krogh Hansen (redaktør), Erik Tangedal, Arne Morten Rosnes og Sophie Küspert.

Lokalforeningen i Oslo

Styret i lokalforeningen i Oslo hadde følgende sammensetning: Sambatra Sivertsen, leder (til 2010); Rolf Andreas Eriksen, nestleder (til 2011); Ørjan Hansen, kasserer (til 2010); Jon Randby, sekretær (til 2011); Birger Gjelsten Veum styremedlem (til 2010); Gudrun Lund (1. vara); Gerd Aasvang (2. vara); Inger Elisabet Lie (3. vara). Etter at Birger Veum reiste til Madagaskar,

har 1. vara gått inn som fast medlem av styret. **Revisor:** Bjørn Sverre Lie.

Valgkomite består av Arnhild Fjose, Florette Reitan og Dag Arne Roum.

Aktiviteter i lokalforeningen i Oslo

12. mars: Oslo-foreningen hadde møte i KFUM-huset med innlegg fra Nora Fjose. Hun kåserte og viste bilder om "Tradisjon og omsorg i helsearbeid på Madagaskar". Generalkonsul Finn Andresen orienterte om den politiske situasjonen på Madagaskar. Møtet var godt besøkt.

18. april. Det ble avholdt årsmøte for Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar på landsbasis i Oslo. Etter årsmøtet holdt Øyvind Dahl foredrag om "Statskuppet på Madagaskar." Så ble det et kåseri av informasjonsmedarbeider Ellen Sandøe fra UNICEF med tittelen "Sammen for barnebøker. Det var ca 45 fremmøtte.

16. oktober var det møte i Tønsberg på Granly skole. Anders Rønningen og Lars Olav Bø spilte og gassiske studenter bidro med sang og dans. Øyvind Dahl orienterte om den politiske maktkampen på Madagaskar.

21. november var det møte i KFUM-huset. Det sosiale sto i sentrum på dette møtet. Folk ble oppfordret til å fortelle historier som er knyttet til enkelte gjenstander. Det ble servert gassisk mat. Og god tid til å prate sammen.

Lokalforeningen i Stavanger

Styret i lokalforeningen i Stavanger hadde følgende sammensetning: Ronald Mong, leder (til 2010), Ellen Vea Rosnes, nestleder (til 2011), Marta Dale, sekretær (til 2011), Ingvald Svandal, kasserer (til 2010), Rivo Razakandriana styremedlem (til 2011), Svein Nielssen (1. vara), Marit Breen (2. vara); Leif Ydstebø (3. vara). **Revisor:** Norman Udjus, **Valgkomite:** Preben Lindøe, Kjell Espedal.

Aktiviteter i Lokalforeningen i Stavanger

10. februar: Møte i Gand kirke med innlegg av May-Lise Talgø fra Grønn hverdag. Temaet var: "En spire i dagen skog i morgen". Det var også innlegg om etablering av brønner på nord-øst Madagaskar ved Dag Raugstad, Lions Club Ganddal. Erik Tangedal orienterte om den politiske situasjonen på Madagaskar. Det var ca 50 fremmøtte

20. mars: Møte i NMS kantine. Tema: "En gasser i Stavanger". Gjennom intervjuer ble tre personer, Odette Haingolalao, Phillip Randrianirina, og Rivo Razakandriana intervjuet om hvordan det har vært å komme til Norge. Øyvind Dahl holdt et aktuelt foredrag om "Statskuppet på Madagaskar". Det var ca 40 fremmøtte.

16. september var det møte på Universitetet i Stavanger. Hilde Nielssen og Karina Hestad Skeie snakket om "Statskupp og demonutdrivelse anno 2009 på Madagaskar". May Lise Talgø fra Grønn Hverdag appellerte til ildsjeler om å melde seg til prosjektet om Green Pilots i Antsirabe og spesielt til Foulpointe som ble rammet av brann tidligere i høst. Øyvind Dahl oppdaterte om den politiske maktkampen på Madagaskar.

10. oktober var det ca. 70 personer som kom innom Lørdagskafeen på Internasjonalt Hus, Det ble servert kjøtt med gassiske blader "anama-laho". Barna koste seg med å tegne, mens de voksne satt og pratet. Mange stakk også innom rommet hvor det var gassisk musikk og bilder

fra Madagaskar. Noen prøvde seg til og med på litt dans.

Dramatisk år for Madagaskar

Det har vært et dramatisk år for Madagaskar med statskupp 17. mars og politiske uroligheter og konflikter som har vart ut hele året. Dette har redusert antall besøk både til og fra øya. I kjølvannet av konflikten har det også vært illegitim avskoging og eksport av verdifullt tømmer fra nasjonalparkene. Utviklingen er tragisk både for mennesker og dyr.

Vennskapsforeningen har fulgt de dramatiske hendelsene og de mange forsøkene på å finne løsninger ved nesten daglige nyhetsmeldinger på nettsidene og ved å sende ut oppdaterte nyhetsmeldinger hver måned. Lederen Øyvind Dahl, har hatt flere kontakter med statsråd Erik Solheim i Utenriksdepartementet om utviklingen og var med på en offisiell undersøkelsesreise til øya i april-mai for å kartlegge situasjonen og gi råd til utviklingsministeren.

Regnskap for 2009

Resultatoversikt – VNM – konto

Inngående balanse	kr 32 148,26		
Kontingent	kr 66 308,52	kr	-
Konto Merkverdige Madagaskar	kr -	kr	1 288,70
Renter/Gebyrer	kr 112,95	kr	75,00
Administrasjon	kr -	kr	12 227,50
Styremøter	kr -	kr	-
Årsmøtet	kr -	kr	6 415,50
Madagaskarforum	kr 40 000,00	kr	46 261,58
Madagaskarnytt	kr -	kr	3 280,20
Oslo-komite	kr -	kr	1 830,00
Stavanger-komite	kr -	kr	-
Noradmidler	kr 260,00	kr	260,00
Merkverdige Madagaskar	kr 1 730,00	kr	-
Resultat		kr	68 921,25
	kr 140 559,73	kr	140 559,73

Resultatoversikt - NORAD - konto

Inngående balanse	kr 260,60		
Trykking	kr 3 403,53	kr	20 102,25
Layout	kr -	kr	13 750,00
Utsendelse	kr -	kr	9 154,08
Domeneshop	kr -	kr	453,75
Renter og gebyrer	kr -	kr	56,55
NORAD-midler	kr 40 056,55	kr	260,60
Balanse	kr 56,55	kr	-
	kr 43 777,23	Kr	43 777,23

Sak til drøfting på årsmøtet 2010

VENNSKAPSFORENINGEN
NORGE - MADAGASKAR

Endring av vedtektene

Herunder ligger forslag til nye vedtekter for foreningen. Hovedendringene går på en klarere struktur, presisering av medlemskap, og tydeligere bestemmelser om valg av leder og styre både i hovedforeningen og lokalforeningene. Ellers minimale endringer.

OBS: Gjeldende vedtekter finnes på www.madagaskar.no. Se "Om oss".

Forslag til nye Vedtekter

VEDTEKTER for Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar

(Utkast til årsmøtet 10.04.2010)

1 Navn

Vennskapsforeningen Norge - Madagaskar (VNM) (Fikambanana Fifankatiavana Norvezy – Madagasikara) er en ideell, politisk og religiøst uavhengig forening

2 Formål

- Å støtte arbeidet for en fredelig, demokratisk og samfunnsnyttig utvikling på Madagaskar.
- Å bidra til vennskap, utveksling og samarbeid mellom de to land på bredest mulig basis innenfor områder som kultur, bistand, turisme, miljø og næring.
- Å informere om Madagaskar i Norge.

3 Medlemskap

Foreningen har bare personlig medlemskap basert på årlig innbetaling av kontingent. Medlemskontingenten fastsettes av Årsmøtet. Foreningen har to kategorier medlemmer: hovedmedlemmer og husstandsmedlemmer. De har samme postadresse. Begge kategorier har stemmerett.

4 Organisasjon

Foreningen har følgende organer:

- Årsmøtet

- Hovedstyret
- Lokalforeninger med styrer
- Valgkomité
- Revisor

5 Årsmøtets organisasjon og funksjoner

Årsmøtet er Foreningens høyeste myndighet. Hovedstyret innkaller til Årsmøte hvert år med minst to måneders varsel og bestemmer tid og sted. Saker som ønskes fremsatt må være Hovedstyret i hende senest én måned før Årsmøtet. Hvert medlem har én stemme på Årsmøtet. Vedtak fattes med simpelt flertall. Det skal føres Årsmøteprotokoll.

5.1 Årsmøtets sakliste skal minst inneholde:

1. Konstituering (valg av møteleder, referent og to signatører som undertegner protokollen)
2. Godkjenning av innkalling og sakliste
3. Årsmelding
4. Årsregnskap og revisjonsrapporter
5. Arbeidsplan og budsjett for kommende år
6. Fastsettelse av medlemskontingent
7. Valg (Referatsak siden valgene foregår skriftlig på landsbasis, se nedenfor)
8. Innkomne saker

5.2 Valg

Valgene skal foregå skriftlig. Tre nye medlemmer velges hvert år for å sikre kontinuitet i styrets arbeid. Hovedstyrets medlemmer velges for to år om gangen og kan gjenvelges, mens varamedlemmer velges for 1 år om gangen.

Valg av leder foregår særskilt etter forslag fra valgkomiteen. Valg av Hovedstyremedlemmene og varamedlemmer foregår slik at de som har fått flest stemmer blir medlemmer av Hovedstyret, mens de to som har fått flest stemmer deretter, blir varamedlemmer.

Revisorer velges etter forslag fra valgkomiteen.

Valgkomiteen består av tre medlemmer. Funksjonstiden er tre år. Ett med-

lem trer ut av komiteen hvert år, normalt den som har sittet lengst. Nytt medlem velges etter forslag fra komiteen. Valgkomiteen utnevner leder hvert år.

5.3 Endringer av vedtektene

Endringer av vedtektene kan gjøres på Årsmøtet med 2/3 flertall. Det eksakte forslag til vedtektsendring skal være kunngjort for foreningens medlemmer på forhånd og utsendt med sakspapirene til Årsmøtet.

5.4 Ekstraordinært Årsmøte

Det kan innkalles til ekstraordinært Årsmøte når Hovedstyret bestemmer det eller 2/3 av medlemmene ber om det. Sakliste sendes ut med innkallingen som skjer med minst tre ukers varsel.

6 Hovedstyrets organisasjon og funksjon.

Hovedstyret består av 6 medlemmer. Lederen er valgt særskilt, for øvrig konstituerer styret seg selv med nestleder, kasserer, sekretær og styremedlemmer. Leder innehar vervet for to år, mens funksjonstiden for de øvrige styrevervene er ett år.

6.1 Virksomhet og arbeidsdeling

Hovedstyret leder foreningens virksomhet i samsvar med vedtektene og Årsmøtets beslutninger. Hovedstyret har møter etter behov, dog minst fire pr. år. Beslutninger fattes ved simpelt flertall, og ved stemmelikhet er leders stemme avgjørende. Hovedstyret kan delegere oppgaver til lokalforeninger, arbeidsgrupper og/eller enkeltpersoner som er medlemmer i foreningen, etter oppgavetype og/eller bosted. Arbeidsfordelingen internt:

1. Leder innkaller til hovedstyremøter, presiderer møtene og representerer foreningen utad. Utgående korrespondanse undertegnes av leder eller nestleder.
2. Nestleder er lederens stedfortreder.
3. Sekretæren skal føre møtereferat som undertegnes av leder eller nestleder.
4. Kassereren fører foreningens regnskap og medlemsregister
5. Varamedlemmer innkalles ved medlemmers fravær.

7 Lokalforeninger

Det kan etableres lokalforeninger etter behov. Lokalforeningene bestemmer selv sin virksomhet som må være i samsvar med Hovedforeningens vedtekter.

7.1 Lokalforeningens styre og organisasjon

Lokalforeningen skal ha et Styre som velges på Lokalforeningens Årsmøte og blant Lokalforeningens medlemmer. Styret skal bestå av fire til seks medlemmer og to varamedlemmer.

7.2 Lokalstyrets virksomhet og arbeidsdeling

Lokalstyret leder lokalforeningens virksomhet. Lokalstyret har møter etter behov, dog minst fire per år. Arbeidsfordelingen internt legges opp som for Hovedstyret (se 6.1).

7.3 Valg

Lokalstyrets medlemmer velges for to år om gangen og kan gjenvelges. To til tre medlemmer velges hvert år for å sikre kontinuitet i styrets arbeid. Leder velges særskilt etter forslag fra valgkomiteen. Valg av øvrige styremedlemmer og varamedlemmer foregår slik at de som har fått flest stemmer blir medlemmer av Lokalstyret, mens de to som har fått flest stemmer deretter, blir varamedlemmer. Styret konstituerer seg selv med nestleder, kasserer og sekretær. Funksjonstiden for alle vervene er ett år.

Valgkomiteen består av tre medlemmer. Funksjonstiden er tre år. Ett medlem trer ut av komiteen hvert år, normalt den som har sittet lengst. Nytt medlem velges etter forslag fra komiteen. Valgkomiteen utnevner leder hvert år.

8 Regnskap og revisjon

Foreningens virksomhet finansieres av medlemskontingent og andre inntekter. Regnskapsåret er 1. januar - 31. desember. Styret påser at regnskapet føres ordentlig og gir en oversikt over virksomheten i kalenderåret. Regnskapet skal revideres fagmessig.

9 Oppløsning av Foreningen

Vedtak om oppløsning av Foreningen må fattes av to ordinære årsmøter på rad. Restmidlene blir fordelt til de formål som Årsmøtet måtte bestemme ved simpelt flertall.

Forslag til vedtak:

De nye vedtektene vedtas av årsmøtet og erstatter tidligere vedtekter.

Revisjonsberetninger

Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar

Revisjonsberetning for regnskapsåret 2009

Regnskapet er ført i en excel arbeidsbok og revisorene har fått tilsendt en papirkopi av dette i tillegg til bilagene.

Revisorene funnet følgende å bemerke:

- Bilag 12 er satt opp med 260,00 i hovedregnskapet, men med 260,60 i regnskapet over Noradstøtte.
- Bilag 17 er ordnet gjennom bank og OK, men bilag fra posten savnes.

Vi har gått i gjennom regnskapet og funnet det i orden med de få bemerkninger vi har nevnt foran. God regnskapsskikk er fulgt og regnskapet anbefales godkjent.

Stavanger 29. januar 2010

Jonas Skrettingland
Revisor

Jakob Veia
Revisor

Vennskapsforeningen Norge – Madagaskar

Revisjonsberetning for Norad-kontoen for regnskapsåret 2009

Regnskapet er ført i en excel arbeidsbok og revisorene har fått tilsendt en papirkopi av dette i tillegg til bilagene.

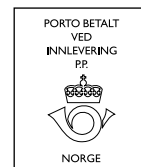
Vi har gått i gjennom regnskapet, funnet det i orden og har ingen bemerkninger til dette. God regnskapsskikk er fulgt og regnskapet anbefales godkjent.

Stavanger 29. januar 2010

Jonas Skrettingland
Revisor

Jakob Veia
Revisor

B

RETURADRESSE: REIDAR F. SIVERTSEN, BRØHOLTIA 16 A, 3430 SPIKKESTAD

